

Dr. Eugeni GIRAL QUINTANA

"Els òrgans de direcció del PSUC (1956 - 1977)

L'activitat del PSUC entre 1956 i 1977, del I Congrés fins al IV Congrés celebrat en plena llibertat, va ser orientada pels màxims òrgans del Partit, el Congrés i entre els congressos pel Comitè Central, i en la pràctica concretada per el Comitè Executiu i el Secretariat del Comitè Central. Els articles 20 a 25 dels "Estatuts" del Partit Socialista Unificat de Catalunya regulaven les competències respectives i fixaven les previsions de composició i el règim de reunions.

La Conferència Nacional del PSUC, celebrada el novembre de 1937, elegí un Comitè Central, que després de les vicissituds bèl·liques i la derrota va ésser confirmat inicialment en el Ple dit d'Anvers, celebrat a París a la tardor de 1939. El Secretari General, Joan Comorera va constituir un Secretariat "amb el vist – i – plau de la Internacional Comunista" format des de 1940 per Colomer, Wenceslau; Moix, Josep; Soliva, Ramon; Vidiella, Rafael; als que s'afegiren l'any 1945 Abril, Margarita; Ardiaca, Pere; Serradell, Josep (1). L'exili i la dispersió dels membres de Comitè Central varen fer totalment inoperant dit Comitè Central confiant la direcció efectiva del Partit, al Secretariat localitzat a partir de 1945 a París. Les crisis que culminaren l'any 1949 amb l'expulsió del PSU de C, del Secretari General Joan Comorera i els seus seguidors varen confirmar una llarga etapa de domini del Secretariat com a únic òrgan de Govern. La prohibició d'actuar els comunistes espanyols, decret del 9/IX/1950 encara ho va dificultar més.

L'any 1956, celebrats ja el XX Congrés del PCUS, en el que Krushev va fer la dura denúncia del culte a la personalitat, i el IV Congrés del PCE que va fer semblantment a més de posar les bases d'una política de reconciliació nacional, va creure's arribat el moment de celebrar a l'exili, a França i en condicions de clandestinitat, el I Congrés del PSUC. En ell s'aprovaren uns nous Estatuts en els que es definiren les funcions dels òrgans de direcció. En la presentació de la reforma dels Estatuts, Josep Roman, (Josep Serradell) deia, per justificar l'excessiu pes del Secretariat en detriment del Comitè Central: "El elemento esencial ha sido el reflejo en nuestro partido de la práctica del culto a la personalidad, de la aplicación de métodos personales de dirección que se venían practicando en el PSU desde su fundación. Estos métodos han podido enraizar también como consecuencia de la particularidad del desarrollo del Partido, de cuyos 20 años de vida, 17 han transcurrido en la más dura y difícil clandestinidad.

La práctica del culto a la personalidad ha comportado que los órganos colectivos dirigentes del Partido no actúen y que el poder de orientación y decisión sobre todos los grandes problemas del Partido estuviera en manos de un número muy reducido de personas. Así, en 1940 se liquidó el Comité Ejecutivo, órgano colectivo dirigente surgido del Comité Central, y la dirección se centró en el Secretariado del Partido, entonces compuesto por tres personas; hasta que empezó a ampliarse años después, esencialmente por las necesidades de la lucha en el interior. Al no existir el Comité Ejecutivo y centralizarse en manos del Secretariado tan enorme autoridad, el mismo se transformó en un órgano que sustituía al Comité Central.

Estas anomalías se explican por la influencia que ha ejercido el culto a la personalidad en el PSU, concretada en el culto a la persona del Secretario General. Para muchos de nosotros es fácil recordar que Comorera era considerado cómo el jefe del Partido y que sus decisiones eran, en definitiva, imapelables. Otra expresión del culto a la personalidad es la desmesurada autoridad que se concedía a los camaradas del Secretariado en la solución de problemas vitales del Partido." (2).

El reconeixement del mal funcionament dels òrgans de direcció es ben explícita. I la atribució de tots els problemes al culte a la personalitat massa oportunista. L'irregular funcionament dels òrgans centrals a partir d'aleshores ho palesaria, es preveia que el Congrés faria cada tres anys, que el Comitè Central es reuniria sovint, i que el Comitè Executiu i el Secretariat garantirien l'orientació continua de l'acció. Vegem com es realitzaren aquestes tasques.

Hem datat les reunions. i localitzat els materials dels Congressos i reunions del Comitè Central, i ara donem a conèixer la composició del Comitè Central, Comitè Executiu i Secretariat. Indiquem el nom de partit o pseudònim, i hem aconseguit identificar la majoria dels noms reals corresponents.

(1) Colomer, Josep M^a: "Joan Comorera dirigent del PSU". Nous Horitzons. Núm 79 (Abril – Juny 1982). p. 72 – 74.

(2) Serradell, Josep: "Sobre los Estatutos del Partido y los problemas de organización. Informe presentado al I Congreso del PSU (1956)", en: Clandestinos. p. 58 – 59

I Congrés

VIII/1956

La Courneuve (Sena). França. (?)

Comitè Central

* Membre del Comitè Executiu

** Membre del Secretariat

Nom de partit (3)	Nom real	Altres pseudònims
* ABRIL, Margarita	ABRIL GONZÀLEZ, Margarita	
*, ** ARDIACA, Pere	ARDIACA MARTÍ, Pere	
ARIBAU, Gaspar	ARROM JULIÀ, Gabriel	
* BONIFACI, Josep	BONIFACI MORA, Josep	
* FÀBREGAS, Emilià	FÀBREGAS ACERO, Emilià	
FERRER, Enric	HERNÁNDEZ, Joaquín	
GARCÍA, Lluís	GARCÍA LAGO, Lluís	
GUAL, Ramon	GROS CAMINO, Josep	
*, ** LÓPEZ RAIMUNDO, Gregori	LÓPEZ RAIMUNDO, Gregori	
MATAS, Francesc	MATARÍN, Francesc	
*, ** MOIX, Josep	MOIX REGAS, Josep	Secretari General
MUNÍ, Josep	MUNÍ SALA, Josep	
MUNTÉ, Robert	MARTÍNEZ ARCOS, Manueñ	
* NADAL, Miquel	NUÑEZ GONZÀLEZ, Miguel	“Pepe”
OLMOS, Ferran	OLIVÉ, Federico	
* REBELLON, Carlos	REBELLÓN, Calos	“Gustavo”
*, ** ROMAN, Josep	SERRADELL PÉREZ, Josep	
SALVADORES, Lluís	SALVADORES VERDASCO, Lluís	
SELLÉS, Joan	GARCÍA, Atiliano	
* SENSERICH, Antoni	ENSERICH LLIVINA, Antoni	
SUNYER, Josep	KEYER SABATÉ, Joan	
* VIDIELLA, Rafael	VIDIELLA FRANCH, Rafael	
VILA, Andreu	VIDAL ROGET, August	

Suplents

BARGALLÓ, Bartomeu	BARCELÓ, Bartomeu	
BLANES, Josepa	BERTRAL TORRES, Reis	
FERRATÉ, Víctor	SACRISTAN LUZÓN, Manuel	“M. Castellà”
FIBLÀ, Àngel	FIGUEROLA NOTÓ, Napoleó	
PUIG, Vicenç	GIL, Joaquím	
RUIZ PONSETÍ, Estanislau	RUIZ PONSETÍ, Estanislau	
VILALDAC, Albert	VILALTA, Joan	

(3). Els noms de partit a: Treball. Núm 178 (XII/1956). Serradell, Josep: Clandestinos, p. 90.

Cebrian, Carme: Estimat PSUC. p. 413.
Cooptació al C. C.

IV Plé del C. C. (3 – 5/I/1963). (4)

*	BERENGUER, Joan BONET, Teresa	VICENS GIRALT, Francesc (5) BORNAU RODRÍGUEZ, Leonor	“Serra” "Abgels"
---	----------------------------------	---	---------------------

Durant el mandat del C. C. elegit en el I Congrés varen celebrar -se plens:

VIII/1956	I Plé
11 - 12/I/1958	II Plé
8 - 9/VIII/1959	III Plé
3 - 5/I/ 1963	IV Plé, ampliat
10/II/1965	V Plé

(4) García Ferrer, J. M. – Rom, Martí: Francesc Vicens, p. 91.

(5) Expulsat del C. C., i del C. Executiu en el V Plé (10/II/1965). Treball. Núm 261 (I – II/1965). Poc més tard el C. Executiu, el 18/III/1965, va expulsar-lo del PSUC. Treball. Núm 262 (III/1965). La seva visió del procés de crisi que va portar a la seva exclusió a: García Ferrer, J. M. – Rom, Martí: Francesc Vicens, p. 105 – 115. Confirmat en entrevista amb Francesc Vicens el 17/XI/2004.

II Congrés

IX/1965

La Courneuve (Seine). França (?)

Comité Central (6)

Nom de partit (7)	Nom real	Altres pseudònims
* ABRIL, Margarita	ABRIL GONZÁLEZ, Margarita	
* ARIBAU, Gaspar	ARROM JULIÀ, Gabriel	
* ARNAU, Manuel	SACRISTAN LUZÓN, Manuel	
*, ** BONET, Teresa	BORNAU RODRÍGUEZ, Leonor	
* BONIFACI, Josep	BONIFACI MORA, Josep	
* BORRAS, Enric	GARCÍA SÁNCHEZ, Cipriano	
* CASES, Pere		
CASTELLÓ, Agustí		
COMAS, Josep	SEMPERE CARRERAS, Joaquim	
FARRES, Antoni		"Miguel" (5)
GARCIA LAGO, Luís	GARCÍA LAGO, Luís	
GARRIGA, Pere		
GOMIS, Miquel		
*, ** LOPEZ RAIMUNDO, Gregorio	LÓPÊZ RAIMUNO, Gregorio	Secretari General
*, ** MOIX, Josep	MOIX REGAS, Josep	President
MONTOLIU, Josep	MUNÍ SALA, Josep	
*, ** ROMAN, Josep	SERRADELL PÉREZ, Josep	
SELLES, Joaquim	GARCÍA, Atiliano	
*, ** SENDRÓS, Josep M ^a	SENDRÓS MILA, Josep M ^a	"Sergi", "Camí, Joan"
SOLIVA, Ramon	SOLIVA VIDAL, Ramon	"Roberto Roca"
VALLS, Ramon		
* VIDIELLA, Rafael	VIDIELLA FRANCH, Rafael	

Suplents

Abelardo	NAVARRO, Claudi
BLANES, Josepa	BERTRAL TORRES, Reis
CASES, Jordi	
Eduardo	PERALTA, Pau
FONT, Felip	
Gustavo	REBELLON, Carlos
ROVIRA, Enric	
RUIZ PONSETI, Estanislau	RUIZ PONSETI, Estanislau
SABATÉ, Pedro	
SANS, Robert	
SERRAT, Lluís	

(6) ANC. Fons PSUC - 118. Cebrian, Carme: Estimat PSUC, p. 414. Serradell, Josep: Saliendo a la superficie, p. 56 – 57.

(7) Expulsat del PSUC el 1967. Cebrian, Carme: Esrimat PSUC, p. 96 - 98.

Cooptació al C. C.

V Plé del C. C. (IX/1970) (8)

* BRUGUERA, Ignasi	BOIX LIUCH, Isidor	"Fidel"
MARIMON, Albert		"Puig"
MERCADE, Rafael		
RAMOS, Lina		
ROCA, Eusebi		"Antonio"

(8) Treball, Núm 323 (X/1970).

Durant el mandat del C. C. elegit en el II Congrés varen celebrar -se plens:

IX/1965	I Plé
II/1966	II Plé
VIII/1967	III Plé
I/1969	IV Plé
IX/1970	V Plé, ampliar
IX/1971	VI Plé, ampliar

III Congrés

1 – 6 / I / 1973

Lissieux (). França.

Comitè Central

Nom de partit (9)	Nom real	Altres pseudònims
* ABASCAL, Pere	ARDIACA MARTÍ, Pere	“Robert”
* ARAGÓ, Maria	ABRIL GONZÁLEZ, Margarita	
* ARIBAU, Gaspar	ARROM JULIÀ, Gabriel	
* ARNAU, Manuel	SACRISTAN LUZÓN, Manuel	“Fortuny”
Augusto		
BADIA, Artur		“Rafael”
BADIA, Cesar		
BAIXERAS, Josep	BONIFACI MORA, Josep	
BALAGUER, Ramona		
BLANES, Josepa`	BERTRAL TERRE, Reis	
Blas		
* BONET, Teresa	BORNAU RODRÍGUEZ, Lennor	
* BORRAS, Enric	GARCÍA SÁNCHEZ, Cipriano	"Cipri"
*, ** BRUGUERA, Ignasi	BOIX LIUCH, Isidor	
* CAMÍ, Joan	SENDROS MILÀ, Josep M ^a	“Ricardo”
CASAS, Pere		
CASTELLÓ, Agustí		
CASTELLÓ, Angel		
COMAS, Josep	CLARIANA ROIG, Josep M ^a	"Bruno"
FONT, Felip		
GARCÍA LAGO, Luís	GARCÍA LAGO, Luís	
GARRIGA, Pere		
*, ** GARRIGÓS, Antoni	GUTIERREZ DÍAZ, Antoni	
GAVIN, Francesc		
GOMIS, Miquel		
GRATACÓS, Lluís		
Ignasi		
Joaquím		
Jofre		
Jordi		
JOVÉ, Númen		
Julio		
Juliol		
*, ** LÓPEZ RAIMUNDO, Gregorio	LÓPEZ RAIMUNDO, Gregorio	"Nogués", "Martí"
MARIMÓN, Albert		“Fidel”
* MERCADE, Rafael		“Puig”
Miguel		
*, ** MOIX, Josep	MOIX REGAS, Josep	^resident
MONTOLIU, Josep	MUNÍ SALA, Josep	
* NADAL, Miquel	NÚÑEZ GONZÁLEZ, Miguel	“Abelardo”, "Nicolau"
NAVARRO, Claudi		
PALOU		
PERELLÓ, Pau		“Pedro”
Quim		
RAMOS, Lina		
ROCA, Eusebi		“Antonio”
RODRÍGUEZ, Antón	ROZAS SERRANO, Angel	
Roger		

* , ** ROMAN, Josep	SERRADELI PÉREZ, Josep	
SABATÉ, Pere		
SANS, Robert		“Pedro”
SEGARRA, Julià	SEMPERE CARRERAS, Joaquim	
SOLANS, Ramón	SOLIVA VIDAL, Ramón	
SUNYER, Josep	KEYER SABATÉ, Joan	
TORRES	TORRES ESPUNY, Ferran	
VALVERDE, Luís	VALENTIN FERNANDEZ De VELASCO, Luís	
* VALLS, Ramón		“Roura”
Víctor	FIGUEROLA NOTÓ, Napoleón	
VIDIELLA, Rafael	VIDIELLA FRANCH, Rafael	
VILA, Joaquim		“Borrell”

(9) Carme Cebrian en una nota de la p. 133 de Estimat PSUC deia; "Ha estat impossible trobar la llista del Comitè Central escollit en el III Congrés, malgrat que l'he demanat a tothom que he pensat que la podia tenir i malgrat els esforços de recerca de Marià Hispano a l'Arxiu Nacional de Catalunya".

He trobat en el ANC in document, amb lletra de Gregorio López Raimundo amb els 62 noms del Comitè Central elegit en el III Congrés, xifra de membres assenyalada per Treball. Núm 361 (II/1973). També hi figuren els 15 membres del Comitè Executiu. És el document 25 del Fons PSUC al ANC, que equivocadament es ressenya com "relació dels membres de direcció sorgits del II congrés del partit".

Cooptació al C. C.

II Plé del C. C. (10)

30/VII - 3/VIII/1974

Dimissió del C. C. i del C. E. de Joan CAMI (Josep M. SENDROS MILÁ)
Substitució per J. LIORENS.

(10) Treball. Núm 396 (3/IX/1974).

Cooptació al C. C.

III Plé del C. C. ampliat (11)

3 - 5/X/1975

BALTASAR ALBESA, Francesc
BOIX JUNQUERA, Ricard
BORJA SEBASTIA, Jordi

CALZADA ISERN, Teresa Eulàlia
* COMÍN ROS, Alfonso Carlos
GARCÍA-NIETO PARIS, Juan N.
* MAYMÓ ASSÉS, Josep M^a
* SOLÉ TURA, Jordi
SOLÉR ISANDA, Enric
VINTRÓ CASTELLS, Eulàlia

(11) El comunicat de la entrada de Bandera Roja en el PSUC diu que s'incorporen al C. C. 18 membres. Treball. Núm 424 (27/X/1975). Tant sols hem identificat els deu noms que indiquem.

El primer comunicat de l'entrada de BR en PSUC deia que tres membres s'havien incorporat al Comitè Executiu. Treball. Núm 402 (26/XI/1974). Solé – Tura, Jordi: Una historia optimista. Memòries. p. 333 i Nuñez, Miguel: La revolución y el deseo. p. 308m undiquen que foren Comín, Borja i Solé Tura. Gregorio López Raimundo va indicar-me que no fou Borja si no Josep Mª Maymó.(Entrevista 12/IX/2006).

Cooptació al C. C.

24 - 26/IX/1976 (12)

Separació d'Igmasi Bruguera del C. Executiu i del Secretariat.

Incorporació al C. Executiu de

CONILL, Jordi
RAMOS Joan

CONILI VALI, Jordi
RAMOS CAMARERO, Joan

Incorporació al Secretariat de

BUSQUET, Joan

BUSQUET DURAN, Joan

(12).Treball. Núm 449 (29/IX/1976).

Durant el mandat del C. C. elegit en el III Congrés varen celebrar -se plens:

6/I/1973 I Plé

39/VII - 1/VIII/1974 II Plé

3 - 5/X/1975 III Plé

24 - 26/IX/1976

8 - 9/1977

5 - 6/III/1977

24/IV/1977

2 - 3/VIII/1977

30 - 31/Vii/1077

3 - 4/IX/1977

A finals del mandat del C. Central elegit en el III Congrés, i com a conseqüència del procés de legalització del PSUC, Miguel Nuñez Gonzalez va facilitar la relació del dirigents del PSUC, amb la indicació dels seus domicilis, al Registre de Partits Polítics, del Ministeri de l'Interior (131). La comparació amb la llista del III Congrés permetria identificar alguns dels noms de partit ara no identificats. En el moment de la legalització, el 2 de juliol de 1977 érem compostats per:

- * ABRIL GONZALEZ, Margarita
 - ALBES TONDO, Antonio
 - ALVAREZ ALVAREZ, Albino
 - ANTEQUERA AVILÉS, Maximiliano
 - * ARDIACA MARTÍ, Pedro
 - * ARROM JULIÁ, Gabriel
 - BALTASAR ALBESA, Francesc
 - BARLUENGA VILAJOABA, Jaume
 - BERTRAL TERRÉ, Reyes
 - BOIX JUNQUERA, Ricard
 - BOIX LLUCH, Isidor
 - BONIFACI MORA, Josep
 - BORJA SEBASTIA, Jordi
 - * BORNAU RODRIGUEZ, Leonor
 - * BUSQUET DURAN, Joan
 - * CALVET PUIG, Mª Dolors
 - CALZADA ISERN, Teresa Eulàlia
 - CARRETE, Celestino
 - CAUSSA NITJA, Carles
 - CERDAN FRANCÉS, Esteban
 - CÉSPEDES LOPEZ,
 - * CLARIANA ROIG, Josçe M^a
 - * CUNILL VALL, Jordi
 - * COMÍN ROS, Alfonso Carlos
 - DAURAMELICH, Agustí
 - ESPINAR ALVAREZ, Miguel
 - EXPÓSITO, Mª Angeles
 - FIGUERIKI NOTÓ, Napoleón
 - FRUTOS GRAS, Francesc
 - GARCÍA LAGO, Luís
 - * GARCÍA SÁNCHEZ, Cipriano
 - GILABERTE HERRANZ, Silvestre
 - GROS CAMISO, Josep
 - * GUTIERREZ DIAZ, Antoni
 - IRANZO GARCÍA, Rogelio
 - JULIAN SANZ, Narciso
 - LINARES AGUILERA, Nabuel
 - * LÓPEZ VULLA, José Luís
 - * LÓPEZ RAIMUNDO, Gregorio
 - MARGO VIVES, Venrura
 - MARQUEZ BARROSO, Andrés
 - * MARTÍNEZ GARCÍA, Doménec
 - MAYMÓ ASSES, Josep M^a
- Secretari Generak

* NÚÑEZ GONZALEZ, Miguel
PADILLA, José
* PARDELI BARTOLOMÉ, Josep
PARRA CHICA, Rafael
PÉREZ, Juan Rafael
PÉREZ MUÑOZ, Pedro
PRATS MARTÍ, Agustí
QUINGLES CÁCERES, Carles
* RAMOS CAMARERO, Juam
REGUÉ REGUÉ, Celestino
RODRIGUEZ ROVIRA, Josep M^a
RIZAS SERRANO, Angel
SACRISTAN LUZÓN, Manuel
* SALAS VIDILLA, Josep
SALVADORES VERDASCO, Luís
* SAMPERE CARRERAS, Joaquóm
SANCHO GONZÁLEZ, Francisco
SANJOAN ESQUIROL, Joan
* SERRADELI PÉREZ, Josep
SOLÉ BARBERÁ, Josep
* SOLÉ TURA, Jordi
SOLER ISANDA, Enric
SOTO BARRIONUEVO
TORRES ESPUNY, Fernando
TRIVES NESEGUER, Francisco
VALDE VALLS, Agustín
VALENTÍN FERNÁNDEZ, Luís
VERRIÉ AINAUD, Pau
VIDIELLA FRANCH, Rafael
VIVES EDO, Enric

(13) CEDOC. PSUC 1977.